

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

Kanget meest ei kõida kõied,
pea ei kinni raudapaelad.

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu
kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti	3 kuud . . . 50 senti
2 " . . . 40 " "	6 " . . . 1 kr.
aastakätk	Kr. 1,50

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees
10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis
teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru
laiuselt.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-nt

NR. 3. LAUPÄEV, 22. OKTOOBER 1932 I AASTAK.

„Kaugelt näen kodu kasvavat...“

Mees, kes prohveti pilgul nägi kaugele Eesti tulevikku.

LAULUISA LAPSEPÖLVEST.

Kadrina kihelkonna kirikuraamatuse a. 1803 on nüüd juba tublisti pleekinud tindiga (ja kahtlemata hanesulega) kirjutatud: 1803. den 14. dezember wurde im Jömper-Hof geboren und den 22. dezember 1803. getauft: Friedrich Reinhold. Vater: Kingsep Juhhan, M. Ann.

Friedrich Reinhold oli orja poeg, kel polnud isegi oma perekonnanime.

Friedrich Reinhold kasvas kingsepa majas esmalt Jõepere, siis Kaarlimõisas. Ta istus ketrustoa, töövaimude tallates ühe-tooniliselt vurisevaid vooke, ja jooksis pintade paukudes rehel.

Ta ise jutustas hiljemini, kuidas juba siis vana teener Kotlep talle jutustanud vägevaist kangelasist, suurtest nõidadest — tuulareist ja sortsidest — ning Kalevipoja käikudest. Kümneaastasena ta nägi oma silmaga Kadrina ja Aruküla vahel maas kummalisi, tohutusuuri jälgi, mida rahvas kutsus Kalevipoja jälgedeks.

Sel poisil olid meelegujutuse valdavad lätted. Ta nägi enda ümber halli argipäeva ja oma rahva kannatusi. Kuid muinasajast kandis tuul ta kõrva hääli, milles oli õnnelisiid.

Ta ise on õelnud, et need lapsepõlve hääled jäid talle igaveseks meele.

ESIMESED KOOLIAASTAD.

Me ei tea, milline oli see Sattumus, mis viis Friedrich Reinholdi kooli. Igatahes aga aastal 1815 istub Friedrich Reinhold Kreutzwald saksakeelse õpperaamatu ääres ja tuubib pähe võõraid lauseid. Saksakeelse? Jah, Eesti oli sel ajal surnud maa. Eesti keel peitis end hurtsikuisse ega viibinud veel koolitubades. Eestlane oli ori ja elajas, ja see, kes püüdis tõusta inimese tasapinnale, sai loa hüljata oma emakeele ja isade kombed ning hakata kasvenelaseks või sakslaseks.

Friedrich Reinhold ei teinud kumbagi. Temas oli teine vaim. W. Reiman ütleb, et ta noorusmälestused ja ta alalised käigud

Tänavu 25. VIII. möödus poolsada aastat lauluisa Kreutzwaldi surmast, mida ülemaailiselt mälestati aktustega. Ka meie, noored, astume orjalapse, Ristmetsa Reinu, hälli juure ja toome talle oma austuseanni sellega, et jälgime selle mehe imelikku elukäiku hällist hauani, orjaöö pilkasest pimedusest vabaduse hommikuni. Vestame juttu mehest, kes „pani päikse paistma üle selle õudse metsa, metsa musta ja magava...“

Fr. R. Kreutzwald.

isakodus aitasid tal jääda ustavaks oma rahvusele.

MUINASTARKUST ÕPPIMAS.

Vahepeäl oli orjus Eestis kaotatud, ja Friedrich Reinholdi vanemad kolisid Ohuleppa.

Ohulepas asus Toa-Jakobi nimeline mees, ja sest mehest sai Kreutzwaldi suur õpetaja. Kreutzwald pääseb oma esivanemate ainulaadilisse kooli, õppima muinastarkust.

Toa-Jakob oskas vesta muinasjutte. Kuueteistaastane Friedrich Reinhold elas isesugust, kuldset aega. Ta kuulis vägevast Kale-

vipojast, kes ujus üle Soome lahe ja seikles Soomes. Ta meel oli udune ja õnnelik.

TEE TARKUSE TEMPLISSE.

Aastal 1820 rändas Friedrich Reinhold veersekk seljas Tallinna, et jätkata õppimist.

Kuid moirade mustad lõngad, mille otsas antiik-usu järele ripub inimsaatus, olid jällegi ebakindlad. Jälle pidi jätma kooliskäimise.

Kuid ta lõi läbi. Ta õppis kangekaelselt edasi, ja aastal 1826, näarikuu pakases, astus ta uhkelt sinna punerdavasse, sam-

mastega ilustatud maija, mille Gustav II Adolf oli asutanud ja mille seinte vahel on loodud eesti haridus, — Tartu ülikooli, vaba, lootusrikka üliõpilasena.

Teed olid lahti. Moirad vahtisid häätahtlikult pilvede vahelt.

Kreutzwald oli valinud endale arsti elukutse, ja kannatades puudust ning töötades kõigest jõust, algas ta aastal 1833 diplomeeritud arstina Riias võitlust koolera vastu.

Ta elu oleks möödunud igaveses teadmatuses kunki kaugel, väikeses Võru linnas — kus rong meie päevil silmapilguks peatub, andes reisijal võimaluse näha igavaid väikelinna tänavaid — kui mitte Kalevipoeg, ta lapsepõlve suur sangar, poleks appi tulnud.

„KALEVIPOEG“ LOI EESTI RAHVA.

Eesti kangelaseepost võib võrrelda nõiasõrmusega, mille sai oma kätte kehv poiss muinasjuttus. See oli päältnäha päris lihtne sõrmus, aga kui poiss seda sõrmes ringi pööris, siis tõusis järsku nagu maa alt uhke loss ja klaassild.

„Kalevalat“ võime võrrelda peenesti tapitud, kunstikauni „liiasega“, õilsa ja suursuguse ehitisega; „Kalevipoega“ aga võime võrrelda kargema, ebakunstipärasema, ebasuhtelisema „Odysseiaga“.

Kuid nii nagu „Kalevala“ lõi soome rahva, lõi „Kalevipoeg“ eesti rahva.

„KALEVIPOEG“ — MEIE RAHVUSLIK PIIBEL.

„Kalevipoega“ pole ametlikult keegi ristunud eesti rahva eeposeks. Kreutzwald andis talle väga tagasihoidliku alapääkirja: „Üks ennemuistne eesti jutt“. Ja P. Org oma kooliväljaandes nimetab ta lugulauks Eesti muinasajast. Seda pole teinud ka meie rahvuslik edevus, vaid see suur plahvatuse jõud,

mis tegi meid ühel hoobil rahvaks ja rahvuseks.

„Kalevipoja“ tähtsuse raskuspunkt on kauges minevikus — nois aegades, kus rõhutatud rahvas kõige rohkem ootas oma juhtidele julgustavat sõna. See on teos, mis tõstis jalule meie põimusurutud rahva ning andis talle uut elujulgust.

„Kalevipoeg“ on meie rahvuslik piibel, meie Raamatute Raamat, mis „koondab oma traagilisse kangelasse kogu rahva traagilise saatuse.“ Ta on püha raamat meie noortele, sest nad teavad, et meie isade isad on selle kaudu leidnud endid rahvana, on maarahvast saanud eestlasteks. Selle mõtetesalmid ja õpetused, mille tarkust kui pühadust austati, on olnud neile kõrgeks teejuhiks elus.

KANGELANE KALEV.

Selle kangelaseepose kirjutas Kreutzwald, ja temast sai Eesti ärataja. Äkki oli ta tõusnud väikese provintslinna arstist „Kalevipoja“ isaks.

Kuid ta nimetamine Kaleviks ei sünni mitte jutumärkides. Tema eepose mõjutused eesti rahvuslikku ärkamisse on arvamata suured, vahest koguni ülesarvamatud.

Eesti kunstluule algab õieti alles „Kalevipojast“. Eesti rikkaliku rahvaluule aarded hakkasid kogunema varaaitudesse alles „Kalevipoja“ äratuse mõjul: on

Lauluisale.

1882. aasta lõikuskuu 25. päeva mälestuseks.

E. Enne.

*Sa meie surmaõõde igatsevast kumast,
me mälestuste sära virvendavast hoost
lõid lootva mure kuningliku laulukoja,
lõid melle ilurõõmu pisarpäevi loost.*

*Veel kuuleme su hinge virgutavat kaja,
me silmis mängib mälestades naer ja nutt
ja huultel kaigub uue õnne rändne lootus,
me sõber oma elu, — kadund norujutt.*

*Veel süda soojeneb su vaimustuse leegis,
uus sugu võrsub kõvenevas valguses —
me seisame su ilu koidukulla kaldal
ja joome janu, joome võimu kasvades.*

*Näe, udu liigub... päike lõkendaval mängul
teed otsib alla talu hingetaresse...
Su unund vaimutempli, kadund ehitaja,
me asetame jälle rahva südame! —*

*Sa tule vaata oma kodupõllu kasvu,
sa tule, isa, oma noori õnnista —
me pühendame sulle paleuste lendu,
me pühendame sulle adra, läikiva.*

väärt mainida, et selles rahvaluule kogumises näitas aastasadade unest virgunud eesti rahvas esimest korda oma jõudu ja tublidust; rahvaluule kogumine kujunes täieliseks triumfiiks — ja praegu on Eestil maailma rikkalikumad rahvaluule-kogud.

Eesti karu liigahtas südatalvel, Me oleme rahvas, ütlesid eestlased, meil on olnud minevik, meil on ka tulevik.

„Kalevipoeg“ lõi rahva — see pole mitte liiaks öeldud.

Kunagi pole Eestis leinatud nii valusasti, kui sel lõikuskuu päeval aastal 1882, kui Kreutzwald suri.

Kreutzwald, orja poeg, oli kasvanud hiiglaseks.

Fr. R. Kreutzwaldi

Kalevipoeg

Eesti kangelaseepos täiesti uues, põhjalikult ja hoolega revideeritud, väga rikkalikult illustreeritud ning rohke selgitusmaterjaliga varustatud väljaandes.

Toimetanud M. Nurmik.

Keegi vanemaid ja tuntumaid eesti kirjanikke lausus uue „Kalevipoja“ ilmumisel: „Kalevipoeg“ on seni tõlgitud juba mitmesse keele, kuid alles nüüd on Nurmik selle tõlkinud ka eesti keele.“

224 lk. Hind br. 2 kr. 25 s.

Siklisõit

Jaan Rebase naljajutt.

3. Võõra võimu kütkeis.

Olugi et lapsed askeldasid sikli ümber soovi ja lootusega saada mootor käima ja sikkel liikuma, tuli mootori töölehakkamine siiski kõigile ootamatult ja mõjus rabavalt.

Kõigepeält käis kole kärgatus ja ühes sellega virutati sikli taga seisvaile lastele paksu kibedat suitsu suhu ja silmi. Esimesele mürtsule järgnes teine, sellele kolmas, neljas ja edasi — ikka kiiremini paukudes. Sikkel võpatas kohe esimese käraka juures, otsekuu tahaks tõusta õhku; raksus ja ägises hetke oma koha pääl ja hakkas siis edasi liikuma kiirelt ja ikka kiiremini. Kõik see sündis nõnda kähku, et ehmunud lapsed said vaevalt-vaevalt kõrvale põigata edasitormava sikli eest. Kusti oleks peaaegu jäänud sikli alla. Sündmus oli talle mõjunud nõnda põrutavalt, et ta ammuli suuga oli jäänud vahtima ja imetlema otse sikli ette. Sikkel hakkas Kusti riietesse kinni ja kiskus poisi enesega kaasa; õnneks ta pääsis siiski tervelt.

„Küll aga oli äkiline,“ sai Kusti nüüd lausuda.

Kõik vaatasid kohkunult siklile järele, kuidas see küla otsas pööris minema linna poole ja viimaks kadus majade taha vaataja silmist.

Mikk sikli jalust äkitselt rõhudes oli sünnitanud sikli mootoris tulesädeme, mis süütas põlema bensiini; bensiin, tuld võtnud, sünnitas kuumust ja survet mootori

sisemuses, selle tagajärg oli mootori mehhanismi liikumahakkamine, mis ajas ühtlasi liikuma ka sikli rattad. Mikk muidugi ei teadnud, kuidas see kõik oli tulnud, vaid sikli käimahakkamine oli sündinud juhuslikult. Et Mikk ei tunnud siklit, siis ta ei osanud ka peatada seda.

Teised lapsed toibusid ja elu tuli tagasi nende liikmeisse alles siis, kui sikkel oli kadunud silmist. Nüüd hakkas läkastamine ja turtsumine, sest seni hinge kinni hoidnud lapsed tõmbasid neile suhu paisatud suitsu kurku. Järgmisel minutil joosti kisaga koju. Lapsed lõdisesid ja nutsid hirmust, mis neid täitis Miku, Pritsu ja Leeni õnnetu saatuse pärast. Mõne silmapilgu järele oli kogu külas teada, et on juhtunud midagi ennekuulmatut, aga mis tõepoolest oli sündinud, see jäi siiski selgusetuks. Sest ei läbetud ära kuulata, mida lapsed jutustasid; ka said mõned lapsed hirmuga kogelda ainult üksikuid sõnu.

Siiski niipalju näis Kitseküla rahvale olevat päris selge, et teel pidi olema juhtunud midagi koledat, kas mõni hunt või karu külla tulnud, mõni kuri pull pääsnud lahti või koer läinud hulluks, mis hirmutanud lapsi. Pikemalt mõtlemata rutati siis kõrvaldama seda arvatavat peletist.

Mehed haarasid pihku Igaks juhuks kas kirve, haamri, labida, hangu või mõne teise riistapuu, millega maha nottida kiskja elukas või vähemalt end selle eest kaitsta. Ka naised varustusid löögiriis-

tadega: kes tõmbas kaelkoogud, kes ahju-roobi, leivalabida, ahjuhargi, katlakoogu või mis just puutus pihku; suur puukulp ja pudrumänd oli igahel varuks veel pääle selle.

Kõntsa Mall tassis toobrit, et visata see tigidale metsalisele parajal hetkel pähe.

Nii tormati suure rüsinaga teele. Sukk-Juhan hiilis küürakil teistele aia äärt mööda järele, lõhkise rauaga püssiloks käes; enesel aga süda hirmu täis, et kui see koletis tuleb tagantpoolt, siis ta Juhani paneb nahka enne teisi.

Asi selgus teele jõudes otsekohe, sest Metsa Eedi oli säääl ja seletas, kuidas lugu oli. Ta oli sikli müdinat kuuldes teele joosnud, kuid siis sikkel oli juba olnud käiguhoos ja teda peatada polnud enam võimalust.

Kuulnud tõe, oli rahvas alul veidi pettunud; arvatavasti nad olid oodanud põrutavamast uudist. Mõned mehed kirusid, teised aga naersid, kuna mõned asusid seadma piipe põlema. Naised sülitasid kolm korda, mis pidi ära hoidma kõhuvalu pärast suurt ehmatust.

(Järgneb.)

Te lihtsalt ei suuda uskuda, mis inimesed minust kõik räägivad. Nad räägivad üksteisele ja mõnikord ka iseendale vastu.

Vaadake, näiteks, koolitunnistist. Matemaatika õpetajanna kirjutab: „Õpib hästi ja on lootust, et parandab oma ülespidamise.“ Me hüüame teda „närvihaigeks Flo'ks“.

Klassijuhataja preili Lane on tõesti armas inimene, ta kirjutab: „Ta ei õpi nii hästi kui lootsin, ülespidamine on väga hääl.“ Kumb neist kahest räägib õigust?

Vanaeit Starchi, meie koolijuhataja, kirjutab: „Ta on parandamatult vallatu, kuid hääde kalduvustega; kahtlemata parandab end.“ Tore loogika sel meie juhatajall. Kuidas ma saan end parandada, kui olen parandamatu?

Prantsuse keele õpetajanna ei kirjuta tunnistusele. Teda vist ei lasta kirjutada, sest ta kirjutab väga halvasti inglise keelt. Huvitav, mis ta oleks minust kirjutanud? Isale ma seda küll lugeda anda ei oleks tahtnud! Ükskord prantsuse keele õpetajanna ütles preili Lane'ile minu kohta: „Se on hirmus tüüduruk, ta pöörab kõik se klassi pää pääl.“ Kas teda ei pea õritama? Järgmisel poolaastal pidin preili Lane'ile töötama, et ei puutu teda. Preili Lane on kaval, ta oskab teha sinuga, mis aga tahab. Võtab sul käest kinni, silkitab, naeratab sulle ja ütleb:

„Ma tean, et tahate aidata mind, mu kallid.“

Ta leiab alati, et oled hääl, ja siis tahadki niisugune olla. Kui teda küsitella minu kohta, siis ta vastab: „Oo, Molly on kena tüdruk.“ Kui siis osutada sellele, mis ma teen, siis ta ka ei tagane, vaid hüüatab: „Ah, ta on ju nii noor, see on ainult mõtlematus!“ Kuid ärge uskuge teda, paljud asjad ma teen vägagi läbimõeldult.

Mõelge ainult, missugused nimed nad mulle annavad. Meie arst hüüab mind „pirtsakaks preilikaks“, sellepärast, et väiksema andsin alati kõik rohud kassile, mis ta mulle kirjutas. Pärast seda tuli ikka uus kass muretseda. Ükskord ütlesin talle, et „selle asemel, et teie rohte ise juua, annaksin nad häameelega teile endile sisse.“

Rektor*) nimetab mind oma kõige tujukamaks koguduse liikmeks.

Mulle näib, et ta armastab mind, kuigi ütles järgmisel kor-

ral, et ei luba mul osa võtta kiriku ehtimisest jõuluks.

Asi seisab selles, et läinud aastal tuli meile uus curate, pikk nagu ritv, noor mees; ta nimetas mind „a-mas laps“.

A-mas laps seisis ülal redelil ja säält lendas curate'ile terve sületäis õlipalme *) kaela. Mis ta seekord ütles, seda ma ei tea, aga igatahes mitte „a-mas laps“, Praegune curate on parem, ta ütles kord, et võtab vihmavarju kaasa, kui mina ka tulen kirikut ehtima.

Kodus on sama lugu. Ema nimetab mind pööraseks; Daisy — häbematuks; onu Willy „rahutuks vaimuks“; tädi Mary „võrukaelaks“; vanaisa arvates ma olen „väike talleke“, ja isa räägib, et olen „ingel“. Kui just tahate kedagi uskuda, siis võite kõige enam isa uskuda. Kuid ärge uskuge kedagi pääle Dick Bensoni. Meie Dickiga oleme hääd toverid**) ja ta tunneb mind hästi. Tal ei ole õigust kaevata, kui naib mu suureks saades. Ta ise nähtavasti on selles veendunud. Ja mina vist olen nõus.

Ta on niisugune rahulik, külmavereline poiss, kes alati viib oma tahtmise läbi.

On lihtsalt naljakas, kuidas me tutvusime.

See juhtus päris või peaaegu päris juhuslikult. Ta õppis gümnaasiumis, oli seitsmeteistkümne aastane, ja mina olin kolmeteistkümne. Kohtasin teda tihti kooliteel ja ta vaatas mulle otsa. Harilikult ma ei pane poisse tähele, kuid temal oli selline kindel nägu, et näis, nagu ei suudaks miski ta rahu kõigutada. Ja mina otsustasin panna ta võpatama, kas või ainuski kord elus. Ükskord, kui tänaval läks lehm, ma jooksin tagant ta, mitte lehma, vaid Dicki, juure, tõukasin teda ja karjusin: „Härg! Härg!“

Ootasin, et ta pöördub ringi ja ütleb: „See ei ole härg vaid lehm,“ ja olin valmis vastama, et: „ma tean seda küll, kuid teie saite pika nina.“

Kuid ma ei teadnud siis veel kui osav ta on.

Ta võttis mul käest kinni, ütles: „oo, küll ma kaitsen teid ta eest,“ viis mu lehmast mööda ja lisandas siis: „Ma tulen igaks juhaks kaasa, võib olla, härg pöördub tagasi.“ Ma ei sõandanud enam õelda, mis tahtsin, vaid ütlesin, et „kardan härgi ka siis, kui nad on lehmad, ja et

*) Olipalmidega ehitakse Inglismaal toad ja kirikud nagu meil nelipühil kaskedega.

**) Sõbrad, seltsimehed, kame-raadid.

täiaksit selles! Hirmust lahiti saada.“

„Ma õpetan, kuidas sellest hirmust lahti saada!“ hüüatas ta. „See on harjumuse asi. Ma ootan teid igapäev tänava alul ja saadan siit läbi, kuni harjute lehmade ja härgadega. Seks kuulub ainult mõni nädal.“

Ma ei saanud naeru pidada ja tähendasin:

„Aga siis ma harjun ka teiega.“

„Oo!“ ütles ta, „seks kuulub enam aega, minuga on raskem harjuda kui lehmadega,“ ja naeratas ise. Ta teadis väga hästi, et see oli lehm, ja taipas, et minagi teadsin seda. Ma ei ole ilialgi näinud nii osavat poissi nagu on Dick.

„Aga mina olen kardetavam kui härg!“ hüüatasin ma, „ja soovitan teil minust hoiduda?“

Ta vastas, et saab mind hoidma, kui ma luban. Ma ei saanud olla lubamata, sest me saime alati kokku. Kahe nädala pärast ma olin lehmadega harjunud. Ta soovitas veel millegi hädaohhtlikumaga harjuda.

„Te vist arvate ennast,“ vastasin ma ja vangutasin pääd.

„Ah ei,“ hüüatas ta, „see oleks veel vara, ma arvasin hiiri.“

Ta kinkis mulle valge hiire, kes ronis mööda kätt mulle õlale ja säält pähe, ja lubas õhtul meile vaatama tulla, kuidas ma hiirega hakkama saan. Ma naeratasin endamisi ja mõtlesin: „Küll ema on üllatunud teda nähes, ja küll ema teda alles üllatab.“

Ema tõesti oli üllatunud, kuid tema — mitte üks põrm, ta ei läinud ka siis segaseks, kui ema vaatles teda läbi prillide; ja ema prille kardan minagi.

„Ma ei mõista, miks te meile tulite,“ ütles ema ja ta prillid pöördusid minu poole.

„Asi on nii,“ vastas Dick; „et mu vanemad on Indias, ma olen siin üksi ja mul on väga igav. Me tutvusime Mollyga: ma kinkisin talle valge hiire ja lubasin tulla vaatama, kuidas ta selle eest hoolitseb. Kas ma ei tohi mõnikord tulla teda vaatama?“

Ema võttis prillid ninalt ja naeratas.

„Keda, valget hiirt?“ küsis ta.

See pidi olema pilge, ja iga teine poiss oleks läinud segaseks ja oleks punastunud, kuid Dick'iga ei juhtunud midagi sellist, vaid ta vastas üsna rahulikult:

„Ei, Mollyt muidugi.“

Ema pani prillid jälle ninale ja pööris nad minu poole.

„Ma ei oska hoolitseda valge hiire eest,“ algasin ma, „ja tema vaenekene on päris üksi.“

„Noh, hääl küll,“ vastas ema, „ma luban seda, Dick, kuid tihel

Inglimusele Molly on hirmus vallatu ja teie teda muidugi tagasi hoida ei oska, kuid te peate mulle töötama, et te ei aita teda vallatustes.“

Dick töötas pühalikult. Ning ma veendusin varsti, millise risti olin võtnud endale. Võis ju ette näha, et Dick hakkab mu koerusi takistama, ja tema on kangekaelne nagu sikk.

Dick nähtavasti mõistis oma „mõne korra“ all „alati“. Ja hakkas alati meil istuma. Ta tagus ema väätkasvude jaoks naelu seinale, aitas tal kasvuhoonelilli kasta, parandas meie jalgrataste lõhkenud kumme, parandas isa tugitooli ja vestles isaga kreeka keele üle (isale see meeldib).

„Kas teil jääb ka aega õppimise jaoks, Dick?“ küsis isa ükskord.

„Muidugi,“ vastas Dick kiltrest.

„Ja korralikult?“

„Muidugi,“ vastas Dick rahulikult.

„Mitmendas klassis te olete?“

„Kuuendas.“

„Ja mitmes te olete klassis?“

„Esimene,“ vastas Dick.

Üllatusin, sest kuuendas klassis, nagu teadsin, olid teised kõik Dickist vanemad.

„Kas te stipendiumi saate?“

„Jah, ühe koolilt, teise direktorilt.“

See nähtavasti jättis isassa sügava mulje. Ta kuulas kolleedist järele ja kolleedži direktor Reed, vastas, et Dick on väga andekas, kindla iseloomuga poiss ja toverite lemmik. Siis isa hakkas Dickile õpetama ladina ja kreeka keelt. Ta oli alati tahtnud poega, keda oleks võinud õpetada. Neil tundidel isa õppis Dicki armastama. Ja üldse kõik armastasid teda. Dick on ka hääl poiss; ainult, et ta armastab kõik väga omamoodi teha ja ka teisi sundida nõnda tegema, nagu tema tahab. Mina otsustasin, et ei lase end käsutada, kuid mu püüded võitu saada kahjuks ei õnnestunud.

Esimene ebaõnnestumline juhtus ema onu puhul, kes tuff meid külastama.

Ta oli suur, paks, palja päälaga, ja väga uhke mees. Ta paljas päälagi tegi mulle nalja ning mul oli alati himu sinna midagi joonistada. Ükskord hommikul ta jäi diivanile magama (see oli pühade ajal). Kärbsed istusid hulgakaupa ta päälale. Ma jooksin üles, tõin oma värvid ja joonistasin sinna hüügsuure ämbliku ühes võrguga, et kärbsed eemale peletada. Ja siis läksin ise jalutama.

Minu koju tagasi tulles onu Johni enam ei olnud mell. Ta pakkis oma asjad ja sõitis ära. Ema oli nii kokkunud, et heitis

*) Rektori küsiti hüütakse Inglismaal koguduse vanem preester; curate on noorem preester.

voodisse. Daisy noomis mind. Ta tõendas, et onu nüüd jätab ema pärandusest ilma, ja kui tuleb isa koju, siis on huvitav, mis tema mulle ütleb. Ma ei teadnud, mis teha. Kõige enam vaevas mind, mis öelda isale, mis talle vastata. Kui rumal oli nõnda vana onu maalima hakata!

Muidu ma ei sallinud Dicki segamist minu asjadesse, kuid sel hetkel oli nii halb olla, nii väga tahtsin kellegagi nõu pidada, et otsustasin tema poole pöörduda. Panin kübara pähe ja läksin kriketiväljale, kus neil oli võistlus. Kui sinna jõudsin, oli ta parajasti vaba. Jutustasin talle kõik ja küsisin, mis nüüd öelda isale, et mitte süüdlaseks jääda.

„Rumalus!“ hüüdis ta, „te ei saa end süütuks teha, teate ju väga hästi, et olete süüdi.“

„Hää küll, Dick, ma olen nüüd hädas, andke aga hästi!“

Nende sõnadega ma pöördusin, et minema hakata, kuid tema ei lasknud.

„Teie onu elab Bendlis, eks?“ küsis ta. Noogutasin päraga, ja ta jätkas: „Sinna on ainult kaksteist miili, tooge oma ratas, ja, kui poisid mind lasuvad, siis sõidame koos sinna.“

Ja ta jooksis minu vastust ootamata kriketimajja, kust tuli mõne minuti pärast rattaga tagasi. Kulnud kortsus.

„Noh, sõidame!“ ütles ta.

„Mis, kas saite riielda, et läksite ära?“ küsisin.

„Jah,“ vastas ta lühidalt. „Noh, sõidame!“

Ta ei olnud väga pahane ja linna taha jõudes muutus juba päris lahkeks.

„Noh, ütles ta, „nüüd te vist küll kahetsete oma tegu.“

„Jah,“ vastasin mina, „aga see oli ju ainult nali.“

„Ma tean,“ vastas ta kannatamatult, „et teile see tegi väga palju nalja. Kui minu pää läheks paljaks, siis ma tahaks, et sinna midagi maalitakse; mul juba ongi pää natuke paljas. Aga kas teie tahaksite?“

„Nüüd ma saan aru,“ hüüatasin, „miks ta nõnda haavusi. Vaene onu John, küll mul on kahju.“

Ja mul tõesti oli kahju. Enne mulle ei tulnud meelegi, et ta võiks haavuda.

„No jah, nii õelgegi talle,“ andis Dick nõu, „minge ja õel-

Marokko sultani väike kolmeaastane poeg, kes hiljuti oma isaga viibis Pariisis võõrusel, sai ühes Prantsuse päalinna moõees kingituseks mõningad mänguasjad. Nagu pildil näha, võttis tulevane Marokko valitseja need asjad vastu väarikalt ja majesteetlikult.

ge, see on kõige parem, mis võite teha.“

Ma arvasin, et see on kerge, kuid onu Johni nähes osutus, et see polegi nii lihtne. Ta oli hirmsasti ärritatud: noomis, riidles ja sõimas, mis kole. Ta ütles, mul olevat häameel, kui saan irvitada ta vanuse üle, kuid tulevat aeg, mil ka mina jään vanaks; mu praegust kahetsust ta ei uskunud, see olevat ainult kartus, et ta muudab oma testamendi, ja lõpuks lisandas, et ema, see kiskja, olevat saatnud mu siia. Siis ma vihastusin — te ju teate kui äkiline ma olen ja hakkasin temale kisendama.

„Emal pole sellega tegemist,“ karjusin, „ma kahetsesin enne oma tegu, kuid nüüd ma ei kahetse. Olen väga rõõmus, kui jätate mu välja oma vastikust testamendist, kuid on rumal ja ebaõiglane tungida kallale emale sellepärast, et tal on niisugune tütar.“

Minu arvates selles ei olnud midagi naljakat, kuid onu John hakkas naerma. Ta naeris, naeris, kuni lõpuks pidi istuma. Siis pühkis oma prille, vaatles mind ja vangutas pead.

„Ah, Molly,“ ütles ta; „see pole sugugi lõbus, jääda vanaks,

paljaspäiseks ja muutuda väikese sugulasest-tüdruku naljade märklauaks.“

„Onu, armas, see ei ole tõsi, ega see ei ole tõsi, eks?“

„Ei, küllake, see on tõsi,“ ütles ta.

Mul hakkas häbi.

„Ma... ma... armastan teid väga, onu John!“ hüüatasin, haarasin tal kaelast kinni ja hakkasin suudlema.

„Te ei olegi väga vana,“ ütlesin siis, „ja kui saan raha, siis ostan teile paruka.“

Onu oli naerust päris kõver.

Töötasin, et ma iialgi enam ei tee midagi sellist, ütlesin, värv on kerge ära pesta ja ühes kohas veel värvi jälgi märgates, jooksin kööki, tõin sooja vett ja hakkasin flanelliga ta pead puhastama. Onu lubas järgmisel päeval meile tagasi tulla ja tahtis mulle pool krooni anda, kuid ma ei võtnud, öeldes, et ei vääri seda.

Tagasi koju jõudes Dick ütles, et ma ei olegi väga halb, tüdruk, ja mulle millegipärast tulid pisarad silma.

„Segasin teie mängu ja tõin teile pahanduse kaela,“ ütlesin.

„Ah, küll ma olen halb, ja miks te sõbrustate minuga?“

„Harjumuse asi,“ vastas Dick.

„Jah, aga harjumus ei tee mind paremaks,“ ütlesin kurtvalt. Kuid ma muidugi ei tahtnud, et ta mind uskus.

Ema oli väga rõõmus, kui jutustasime koju jõudes, et kõik on jälle häa.

„Kuule, Molly,“ ütles ema, kui Dick oli lahkunud, „järgmisel korral, kui tahad koerust teha, pea meeles, et Dick kannatab ka selle all.“

Ma pidasin seda meeles ja peaaegu kaks nädalat ei teinud midagi erilist.

Kuid ma vist olen väga halb, sest järgmisel korral ma tegin Dickile endale suure pahanduse. See oli nii kole, alatu; häbi on seda meele tuletada. Tõepoolest häbi. Dick valmistus võistluseksamile, õppis ööd ja päevad, käis harva meil, ja minul oli väga igav. Ükskord ema kutsus Dicki meile lõunaks ja terveks päevaks, sest et tuli onu John ja tahtis Dicki näha. Dick vastas, et ta hästi ei saa tulla, sest et on vaja sooritada väga raske eksamitöö. Ema ütles, et töötagu ta siis isa kabinetis.

Ma lootsin, et ta lõpetab varsti ja tuleb siis meiega mängima. Kuid tema tuli alles hilja õhtul välja. Ma olin väga vihane ja ei tahtnud temaga rääkidagi. Daisy vaatas noomivalt minu poole ja oli Dickiga väga lahke. Dick akompaneeris talle, Daisy laulab palju paremini kui mina, ta on kahekümneaastane. Hakkasin mõtlema, et Daisy meeldib talle rohkem. Muidugi, Daisy on ju ilusam kui mina. Kuid ma ei tahtnud, et Dick mõtleks nõnda, sest ta on minu sõber, mitte Daisy.

Ma sööstsin alla kabinetti; leidsin sääl Dicki töö: palju, palju puhtalt täiskirjutatud lehti. Olin nii vihane, et haarasin need lehed ja rebisin nad puruks. Ei ole vaja midagi öelda, ma isegi tean, kui alatu see oli.

Olles lehed katki rebinud, ma kohe kahetsesin ise. Aga mis teha, Dickile seda ju öelda ei võinud. Otsustasin kirjutada kirja Dicki kolleedži direktorile.

Kirjutasin talle kõik ja palusin Dicki mitte süüdistada. Ma olen tuttav direktoriga, ta oli alati väga lahke minuga. Ta on

Järg lhk. 6.

Jõulud lähenevad!

TÄIELIKUS VALIKUS

LASTENÄIDENDEID

saadaval „POSTIMEHE“ raamatukauplusest Tartus, Suurturg 16.

Sõjategevus täies hoos

Vaenlased püüavad levitada kohutavat katkutaudi ja laastavat haigust — trihinoosi. Katku levitamiseks on rotlastega liitunud jälk parasiit — kirp. Kodanikud, vaivel! Organiseerige vastupanu! Pingutage kõik jõud vaenlaste tagasilöömiseks!

Kõik kaitsevärke.

Sõjakuulutusest saadik terves Tallinnas käib kibe ettevalmistus kaitsele.

Mobiliseeritud gaasikaitseelased, noorkotklased ja skautlased vaatavad kõik ruumid järele ja astuvad samme, et rotlased ei pääseks inimeste elamuisse.

Käsk rotlaste tõrje kohta.

Majade seinad ja põrandad peavad olema rotlastele ja hiirlastele läbipääsmatud.

Seinad peavad ulatuma 25 sm maa sisse, ja peavad olema vähemalt 15 sm paksud.

Halvad telliskivid ja betoon ei takista rotlasti.

Keldrid peavad olema tsementeeritud ja varustatud tiheda trellistikuga.

Uksed peavad olema tihedad, ega tohi olla pragudega; pääle selle on soovitatav nad raud- ja vaskplekiga üle lüüa.

Õhuavaused peavad olema varustatud tihedate trellidega.

Augud ja praod veetorude kõrval tsementi täis valada.

Mingisuguseid nurgataguseid, pimedaid urkaid ega avatud kurusid ei tohi olla; nad võivad iga minut muutuda vaenlase vägede asupaigaks. Peab kohe hävitama poollagunenud kuurid ja muud hooned, mis sobivad vaenlastele varjupaigaks.

Ü. K. S.

Üleskutse elanikele.

Ühendatud Staabi sanitaarosakonnalt.

Korterites, treppidel, põõninguil, keldreis ega õuedes ei tohi mingil tingimusel vedeleda toidujäänuseid, mida võivad kasutada rotlased ja hiirlased.

Kõik prügikastid ja solgitünnid peab sagedamini tühjendama ja kõvasti sulgema.

Gaasikaitse ülesandeks on need kohad karboolhappega ja kloorlubjaga puhastada.

Kõik väikeloomade omanikud peavad oma loomad täiesti puhtad ja terved hoidma.

Kõik toidujäänused hävitada. Sanitaarosakonna juhataja (allkiri.)

Vaenlase tegevusest. Veeuputus Pelgulinnas.

Rotlaste sapöörid närisid õöl vastu 18. skp. tinast veetorud läbi. Majade keldrid ja mõnes kohas alumised korrad ujutati üle. Elanikkude kahjud suured.

Tammihävinemine.

Säreveres õonestasid rotlased veskitammi alla palju auke. Suurema õnnetuse ärahoidmiseks tuli vesi alla lasta.

Teateid vaenlasist.

Rotlased jätkavad linna äärte ründamist. Ühendatud staap arwab, et Tallinnas tuleb lahing mitte vähem kui 150.000 rotla-

Käsk rotlaste tõrje kohta. Teated vaenlasist. Kangelased kassid. Üleskutse elanikkudele. Seisukord Roti- ja Hiiremaal. Kassid välismail. Kassid pensionil. Kaevandustöölise hukkimine. Nälg Rotimaal. Laagrisseminek. Tervishoiu osakonna materjalid. Märjukiri Liiduvalitsusele.

sega. See vägi hävitab päevas vähemalt 3000 kilo toiduaineid. Gaasikaitseelastelt, skautlastelt ja noorkotklastelt see lahing nõuab suurt vaprust ja vastupidavust.

Kaevandustööd.

Rotlased on paljudes hoonetes vundamendid õonestanud. Kui ei astuta mingeid samme, võivad hooned kokku variseda.

Kassid-kangelased.

Suur lahing löödi Sadama t. nr. 4, põõningul. Kass Kurri võitis hiilgavalt kolm rotlast. Kass sai autasuks kotleli.

Väljarindelt.

Väljarindel käivad ägedad lahingud. Kümneisse tuhandesse ulatuvad põldhiirlaste väed, kes ründavad talumajapidamisi, tehes hiiglasuuri kahjusid.

Talupidajad sõlmisid lepingu sulgloomade vabariigiga (kel on terves maailmas parim õhuvägi). Eriti tähtsad on öökullide ja viude saavutised.

Seisukord Roti- ja Hiiremaal.

Rotlaste ja hiirlaste vahel käib alatine sõda. Rotlased nõuavad hiirlastelt tingimusteta sõnakuulmist, kuid hiirlased pole sellega sugugi päri.

Hiirlased lahkuvad jalamaid kohtadelt, kuhu ilmuvad rotlased.

Kassid välismail.

Ameerikas, Austrias, Inglismaal ja Hispaanias on kasse riigiteenistuses. Nad saavad täieliku ülalpidamise ja on kohustatud kaitseväge toiduladusid kaitsma. Inglismaal antakse ühe kassi ülalpidamiseks nädalas 6 penssi.

Kassid pensionil.

Austrias vanad kassid, pääle viieaastast teenistust riigiasutis saavad eluaegse pensioni: ilusa korteri ja maitsevaid piima- ja liharooge. Nõrgemaile antakse rammuleent.

Kaevandustöölise hukkimine.

Teatatakse rotlaste kallaletungist kaevandustöölisele, kes oli 10 päeva sulatud kaevanduses. Ta oli üleni ära näritud.

Ennekuulmatu metsikus.

Kui uskuda ühe saksa ajalehe teateid, siis ühes asunduses Saksamaal rotlased tungisid pererahva äraolekul ühte tallu ja närisid kojujäänud väikese poisike-

se surnuks. See teade pole tänin veel kinnitust leidnud.

Napoleonist.

Las-Casas jutustab, et 27. juulil 1826. a. Napoleon püha Helena saarel jäi hommikusöögita. Öösel rotlased olid hävitanud kõik toidutagavarad.

Nälg Rotimaal.

Liiduvalitsuse korralduse tõttu (rotlaste eemalhoolditamine) annab Rotimaal end ikka teravamini ja teravamini toidupuudus tunda.

Elanikud nälgivad, paljud rändavad välja. Tuleb teateid röövivate ja vägivallategude kohta.

Laagrisseminek.

Suvel paljud rotlased lähevad laagrisse väljadele, kaevavad endile sääli maa-alused käigud ja urkad ja parandavad tervist värskel viljal.

Tervishoiu osakonnalt.

Tervishoiu Osakond hiljuti avaldas huvitava kirjelduse selle kohta, millist osa rotlased ja hiirlased etendavad nakkushaiguste levitamises.

Rotlased kannavad edasi väga kardetavaid haigusi: katku, trihinoosi j. t.

Katk

haaras IV sajandil p. Kr. terve Lõuna-Euroopa ja Põhja-Aafrika. 1230. aastal Venemaal suri katku mitusadatuhat inimest.

XIX sajandil oli katkujuhke Londonis. 1920. aastal suri Pariisis katku 80 inimest. Indias katk püsib seniajani (1918. aastal 500.000 haiget).

Lääne-Aasias puhkeb tihti katkutaud.

Katku eel käib ikka rotlaste rünnak. Katku levimist uurivad õpetlased on leidnud mitu katkukollet. Üks neist asub Aafrikas (Ugandas), kus katkuhaiged rotlased annavad tõve inimestele banaanide kaudu. Teine kolle asub Indias. Ka Venemaal on selliseid kolle.

Inimesed haigustuvad katku kahel teel: sissehingitava õhu kaudu (kopsukatku) ja naha kaudu (katkumuhud).

Katkupisikud on väga vastupidavad. Arstid on neid leidnud loomade laipadest 140. päeval pääle looma surma.

Rotlased ise haigustuvad väga kergesti ja mõnedel neist katk

püsib kaua aega, nagu krooniline nohu.

Katku ülekandjaiks rotlastelt inimestele on kirbud. Imedes rotlaste verd, nad täidavad oma kõhud ka katku pisikutega. Neid sigineb sääli niivõrd palju (on leitud kuni 5000 pisikut ühe kirbu kõhus), et ummistavad soole ära.

Rotlaste kirbud võivad väga hästi ka inimeste nahal elutseda. Nad jäätavad kehale oma „visiitkaardid“; inimene end sügades hõõrub need naha sisse ja haigustub katku.

Haiged rotlased laevadega reisisid kannavad katku ka sadamalinnaledesse. Sellepärast katk esineb tihti suuremais sadamalinnaledes, nagu Hamburg, London jne.

Katku levitamises mängivad ka hiirlased teatud osa.

Esimestena tavaliselt haigestuvad pagarid, leivategijad, laevakokad ja teised, kes lähemalt rotlastega kokku puutuvad.

TRIHINOOS.

Rotlased ja hiirlased on trihinooside päämisiks levitajaiks.

Inimene võib saada trihiine, süües vähekeedetud või -küpsetatud sealiha.

Kord valmistati eksikombel trihinoosist sealiha viinivorste. Neist vorstidest haigustus 337 inimest, haigeist suri 101.

Siga haigustub trihinoosi, süües surnud rotlasti.

See haigus on väga kardetav ja piinarikas. Haigel on palavik ja uskumatud valud lihastes.

Rotlased mängivad osa ka nakkava kollatõve levitamises, mis eriti 1916—17. aastal mässas inglise, prantsuse ja itaalia vägedes. Siis veel kuulub rotlaste haiguste nimestikku sellised haigused, nagu pidalitõbi, verine kõhutõbi ja teised.

Näete, milliseid hirmsaid haigusi toovad meile rotlased.

Hoidke eluruumid puhtad, ärge sigitage kirpe. Hoidke toitaineid rotlaste ja hiirlaste eest. See päästab paljude elu.

Märjukiri Liiduvalitsusele.

Iga sõda on jälk ja vastik, kiitku seda või kõik maailma Mussolinid „vahvaks“ ja „vägimeelseks“. Kuid meile on sõda vägivaldselt ja reetlikult pääle sunnitud. Meil ei jäänud muud abinõu oma kodanike julgeolu ja riigivaranduste kaitseks, kui asuda kaitseisukorda. Kui vaenlane, nagu viimased teated kõnelevad, ei taha arvestada ühegi rahvusvahelise paktiga, siis ei tohi ka meie osutada tema vastu suurmeelsust ega järeleandmist. Loodame, et Liiduvalitsus, kelle kätte oleme usaldanud oma elu ja vara, ühtki abinõu ei jäta kasutamata nurjatu vaenlase tagasi-tõrjumiseks ja lõplikuks hävitamiseks. E. Omavalitsuste Liit.

Noorte õhuasjandusest

Näpunäiteid tulevasteks võistlusteks.

Meie noorte konstruktorite töösaavutiste tuleproov ei ole enam kaugel. Mudellennukite võistlustel käesoleva kuu lõpul kohtuvad esmakordselt kodumaa mitmekesistes nurkades eesti poiste erksa mõtlemise ja usina tööga loodud mudelmasinad.

Iga asi, olgu see nii hää kui tahes, ebaõigel käsitlemisel võib aga tuua kasutajale ootamatuid pettumusi. Parim mudellennuk halvasti reguleeritult ja valesti startitult, ei saavuta midagi.

Allpool toome mõningaid näpunäiteid selle kohta, kuidas mudelite lennutamisel saavutada häid tagajärgi.

Mootorite määrimine.

Teame kõik, et iga mootor korrallikuks töötamiseks vajab määrimist. Seda nõuab ka mudellennuki mootor — kummipaelad. Määrimiseks toimime järgmiselt: 200 gr puhast rohelist seepi paigutame 200 gr vee hulka ja keedame kuni seep vees on sulanud. Kuuma määrdesse kastame kummipaelad ja tõmbame siis läbi sõrmede nii, et üleliigne määre satub tagasi nõusse. Määrida võib ka ainult

rohelise seebiga, hõõrudes sellega kummipaelu. Kummipaelte määrimine on väga tähtis, sest see võimaldab anda neile suuremat keerdude arvu, pikendada seega mudeli lennuaega või lennukaugust. Ka on määratud kummipaelte eluiga pikem. Määrida tuleb veel propelleri telge ja pesa. Selleks on soovitatav kasutada vaseliini.

Propelleri proovimine.

Kui määrimine on lõpetatud, siis tuleb proovida, kas propelleri telg on sirge ja kas propeller tiirleb ilma viskamiseta. Selleks anname propellerile mõned tiirud, vabastame ja paneme tähele, kuidas toimub tiirlemine. On viskamine tingitud telje kõverusest, siis painutame viimast kuni saavutame ühtlase tiirlemise.

Samal ajal paneme tähele, millises suunas peame keerma propellerit kummipaelte ülesvinnamiseks nii, et vabastamisel propeller ei suuniks mudelit liikuma tagurpidi vaid veaks edasi. See on pisiasi, kuid võistluse hoos eksimine on võimalik.

Katselennud.

Katselende algame lauglemise

katsega, s. o. mudeli mootorit ülesvinnamata. Eeskätt kontrollime kandepindade ja tüüride seisut. Parandame kandepinna ja sabapinna kaarusoleku, kui seda leidub, ja vaatame, et seis kere suhtes oleks õige, s. t. mitte viltu, vaid ristloodis.

Nüüd leiame mudellennuki raskuse keskpunkti. Selleks tasakaalustame mudeli sõrmel nii, et see ei kalduks ette ega tahapoole ja paneme tähele sõrme asendi. Hoides mudelit raskuse keskpunkti kohalt, tõstame selle pää kõrgusele, seisuga nina veidi allapoole ja vabastame kerge tõukega ettepoole. Kui kõik on korras, siis mudel laugleb ilusasti ja harilikult maandub rastele. Keerab mudel nina järsult alla, — nihutame kandepinda umbes 5 mm ettepoole ja kordame katset. Ajab mudel lauglemisel nina üles, — nihutame kandepinda 5 mm tahapoole. Katseid kordame kuni saavutame korraliku lauglemise.

Nüüd võime asuda lennutamise katsele. Propellerile anname umbes poole maksimaalsest tiirude arvust. Hoides vasaku käega propellerist ja paremaga kerest raskuse keskpunkti veidi tagapool, tõstame mudeli pääst kõrgemale. Vabastame kerge tõukega ettepoole suunides mudeli nina õige vähe allapoole. Esimeseks vabaneb vasak käsi. Parema liikudes ettepoole, annab hääks stardiks tarvilise kerge tõuke. Kunagi ei pea startima mudelit järsu tõukega või ninaga ülespoole. Niisuguse startimise tagajärjena mudellennuk tõuseks järsult ülespoole, kaotaks aga õige pea kiiruse ja langeks raskelt nina ees vastu maad. Kukkumine võib kergesti lõppeda mudeli mõne osa purunemisega.

Kui mudel pääle korralikku starti tõuseb järsult ülespoole ja kaotab kiiruse, siis kandepinda on vaja nihutada tahapoole. Liigub mudel otsekohe pääle startimist nurga all maa poole, siis tuleb kandepinda nihutada ettepoole.

Pöördub mudel lennus vasakule, keerge pöörduüri paremale. Paremale pöörumisel keerge vasakule. Kui pöörduüri keermised ei paranda viiga, siis pangem tähele, kas kandepind või sabapind ei ole kaarus ja kas pinnad katsete kestel ei ole sattunud viltu asendisse.

Kirjeldatud katseid iga võistleja peaks sooritama oma mudeliga juba kodus enne ilmumist võistlustele, sest viimastel pole aega katsestamiseks, vaid näidata teatud töö tulemusi.

Toimides antud üldiste näpunäidete järgi, meie noored konstruktorid, õppides hästi tundma oma mudelite omadusi, võivad loota parimate tagajärgede saavutamist võistlustel.

V. P.

Kirjavastused.

„Asjaarmastaja“ Narvast.

1) Mudelite valmistamise erilist ajakirja pole. Saksakeelseid raamatuid selle huvitava ala kohta on saada Tallinnast Wassermanni ning Kluge ja Strömi raamatukauplustest. Näituseks „Der Bau von Flugmodellen“ Stamer und Lippisch II järgu hind kr. 2,20.

Pääle selle on saada Wassermannilt „Volckmanns Baupläne flugfähiger Flugmodelle 1, 2, 3, 4. Bauplan“; iga ehitusplaan on eraldi köites, hind keskmiselt on üks kroon tükk.

2) Kummi saab mudelite jaoks J. Kodrese kirjutusmaterjalide kauplusest, Harju tänaval. — Hind ühes koju kättesaatmisega 55 senti. — Hinna võib saata postmarkides.

MOLLY. Algus lk. 3.

vana, juuksed on tal hallid. Dick austab teda väga.

Järgmisel päeval sain talt vastuse:

„Kallis Molly,

Teil ei olnud vajagi kirjutada. Dick Benson esitas oma töö õigeks ajaks. See oli hästi tehtud, kuigi halvem kui harilikult. Ma arvan, ta vist töötas terve öö ja oli unine, ja pääle selle muidugi erutatud ja kurb.

Ta muidugi oleks ju võinud öelda, et tegi töö, kuid see kisti tal katki. Oleksin teda uskunud ning ta teadis, et oleksin uskunud. Kuid ta nähtavasti kartis pärimist, kuidas see juhtus. Rääkis talle teie kirjast ja ütlesin, et olite küll halb, tige tüdruk, kui rebisite ta töö katki, kuid väga armas tüdruk, kui kirjutate selle kirja.“

Kuulge, Molly, te olete Dickiga suured sõbrad, ma ei naera teid. Olin oma naisega samuti sõber, kui ta oli tüdruk. Kuid te olete juba liig suur preili selliste lapsekoeruste jaoks nagu see viimane. Peate loobuma — kas koerustest või Dickist.

Teie truu sõber

Arthur Reed.

Varsti tuli Dick, Kutsusin ta

aeda, kasvuhuonesse. Tahtsin talle kõik seletada. Kuid see oli väga raske, sellepärast andsin talle Reedi kirja ja pomisesin:

„Mul on väga kahju, Dick.“

„Kas tõesti? küsis ta ja... ja suudles mind.“

„Me ju,“ jatkas ta, „oleme teiega suured, tõsised sõbrad.“

„Muidugi,“ vastasin, „lugege kirja.“

Ta luges ja naeratas.

„Te ei jäta iialgi oma koerusi,“ tähendas ta.

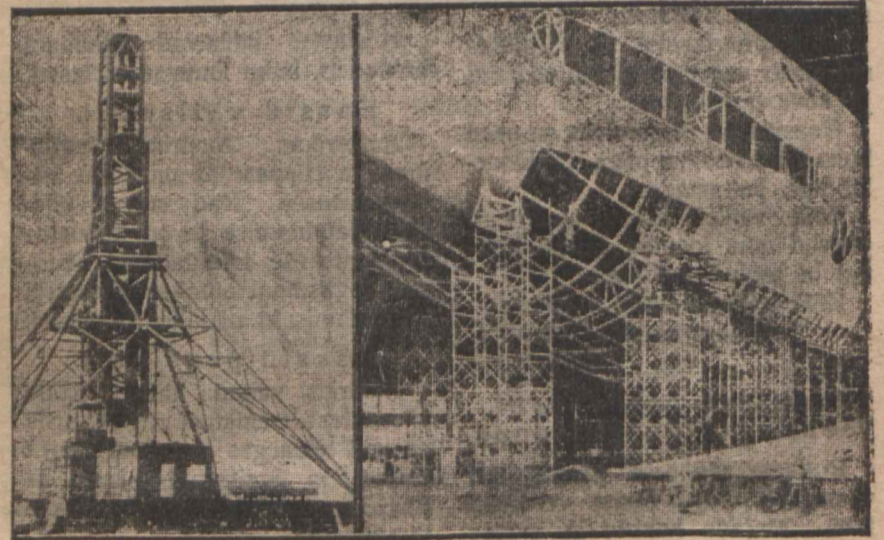
„Ma ei jäta iialgi teid,“ vastasin talle.

Ja ma ei jätnud teda. Õigus küll, mõnikord ma olen tujukas ja tige ja rumal, kuid siiski parem kui enne.

Ja kui te ei usu seda, küsige Dickilt. Kui tahate, võite ju pilgata teda minuga sõbrustamise pärast. Ta ei haavu sellest, sest ta on sellega juba harjunud. Kodus teda alati nokitakse minu pärast.

„Praktika läbi inimene täieneb,“ seda lauset kordab Dick tihtilugu.

See nõuab vist küll väga palju aega, enne kui mina saan täiuseks. Arvan, et ma ei saa selleks kunagi. Kuid tunnen, et muutun Dicki sõpruse tõttu paremaks.

Ameerika õhulaevatehases Akronis valmis uus õhuhiiglane „Macon“. Laev ületab oma suuruselt ja üliloomselt ehituselt kõik senised. Pildil paremal peaaegu valmis õhulaev töökojas, pahemal liikuv ankrumast õhuhiiglase jaoks. Ankrumast laseb end üles keerdada 49 m kõrgusele ja kaalub 4500 tsentneri.

Kooliõpilased! Laske oma jalanõud parandada ainult

„FLAMINGO“ kiirparandustöökojas

Tartus, Riia tänav nr. 4, telefon nr. 2-10.

Teile alati hinnalaadus.

Teile alati hinnalaadus

Harjutus-mõistatist nr. 1.

Vasakult paremale lugedes:

---	1.	Põllujüü.
---	2.	Aasta-kuu nimetus.
---	3.	Vallalise naisterahva nimetus.
---	4.	Ühe Fählmann'i muinasjutu tegelane.
---	5.	Eestlaste muinasjumal.
---	6.	Poisikese nimi.
---	7.	See, kel on palju varandust.
---	8.	Näitelava nimetus.
---	9.	Eesti kirjanik.
---	10.	Eesti linn.
---	11.	„Kalevipoja“ tegelane.
---	12.	Nahahaigus.
---	13.	Belgia asumaa Aafrikas.
---	14.	Mis peab olema inimesel, et hästi õppimises edasi jõuda.
---	15.	Naise nimi vanas testamendis.
---	16.	Kala.
---	17.	Vaga kannataja vanas testamendis.
---	18.	Naisterahva nimi.
---	19.	Kassi nimetus.

Sillbid: ah—an—da—de—de—ded—del—en—ga—go—hel—hil—juu—ka—kar—kas—kil—kon—kus—kõõ—ll—lin—me—mi—ne—ob—pal—piil—püü—ra—ra—ri—saa—su—taa—ti—ven—vil.

Kui kriipsude ja ristide asemele palgutada tähed ja kui neist koosnevad sõnad on õieti valitud, annavad sõnade keskmised tähed, mis on märgitud ristidega, ülalt alla lugedes ühe tuntud eesti vanasõna.

See mõistatist pole mõeldud hindmõistatistena, vaid on päämiselt harjutuseks neile, kes ei ole veel mõistatistamisega kuigi tugevad. Järelikult pole selle mõistatistise lahendist tarvis saata „Õpilastele“ toimetusele. Kahe nädala pärast ilmub selle mõistatistise lahaendis.

Hindmõistatist nr. 1 lahendis.

a	d	s	o	n		a	k	t	u	s				
d						a				õ				
e		l	e	n	i	n	g	r	a	d	k			
l	e	e	r	h	a	r	i	a						
e		g	k	e	t	a	s	k		l				
						i	l	u	s	s	õ	i		
						o	s			b	a			
						n	a	t	t	k	e	r	a	
a			a	a	a	d	e	r	d		a			
s	a	a	r	h	e	k	i	s	a					
t		r	a	h	m	e	i	d	u	s	b			
a			b											
r	a	t	a	s						j	u	m	a	l

14 õigest lahendajast sai loosi läbi auhinna Helga Hendrikson, Tartust. Auhiinaks oli Johanna Spyri „Väike Heidi“.

Auhinna saajat palume astuda talitusse, kus mainitud raamat talle üle antakse. Talitus on avatud k. 9—3-ni.

Ettenägemata takistuse tõttu jäi hindmõistatistise autasu loosimine 19. skp. tunnikese hiljemaks. Ja edaspidised loosimised toimuvad ikka õhtul kell 6.

Toimetus vabandab kõigi nende noorte kaastööliste ees, kes olid ilmunud kell 4.

Kino pakub mulle võimalust aega „surnuks lüüa“. Seda mul vaja pole ja seepärast lähen kinno ka ainult siis, kui sääl demonstreeritakse mõnd tõesti õpetlikku filmi.

Viron Oppila.

Õigust ütelda, mulle ei paku kino päale ajaviite midagi, välja arvatud mõned looduse filmid, nagu „Trader Horn“ j. m.

Nimetu.

Kino pakub mulle hääd ja halba. Hääd õppe- ja teiste teaduslikkude filmide vaatlemisel, kuid halba iga suguste armastusromaanide vaatlemisel.

Einerlei Stradivaarius.

Mulle ta pakub ainult igavust.

Koqlijüts.

Hm — mis ta mulle pakub? Seda, et õhtul kinost tules sugugi magada ei saa ja järgmisel päeval tunnis midagi tähele ei pane, ja järeldused on väga halvad. Baby-Bibi.

Pole kino sõber, ja vaenlasi ma ei kaitse.

Niisugune.

Kino pakub mulle meelelahutust igavustundidel, kuid nüüd asendab teda „Õpilastele“.

Jants.

„Olen päeva läbi küllalt muret- senud ja pahandanud — lähen kinno päevastest toimetustest puhkamal...“ ütleb ema. Aga mulle, õpilastele, — mis pakub mulle kino?

Oli ju aeg, mõned aastad tagasi, kui tehti kino sootuks maha — ta ei kõlvanud, ta ei pakkunud midagi, ta oli asjatu ajaraisk. Muidugi oli kino tol ajal tehniliselt hulga keh- vem, kuid teisest küljest on praegugi pedagooge, fanaatikuid, kes, ilma et nad ise kinno saaksid (s. t. põhimõttelikud kino vastased!), hoiatavad õpilasi enam küll oma ettekujutatava, kui tõeliku, olemas- oleva kino pahede eest.

Eeltoodud kino pahedele seltsib veel nii mõni teinegi — kinoskäijal on tarvis nii raha kui ka aega. Viimast näpatakse nii tihti koolitöö kõrvalt — „tõusen homme hommikul varem üles, eks siis õpin...“ — aga homme, siis puhatakse eilist väsimust ja jõutakse hädavaevalt kella kaheksaks kooli, või jäädakse sinna koguni hiljaks. Ja raha, kust saab õpilane muidu raha, kui jätab emalt saadud eeneraha tasku ja läheb õhtul kinno. Kevadel ema muudkui imestab, et mis sel lapsel on, lõpeb teine kohe nii ära ja läheb päris õunakeedise värvi. Ja silma- dele ei ole igaõhtune kinos istumine ka kaugelki kasuks. Nii näeme, et õpetajail on ikka tõesti tonksukene õigust, kui nad sõdivad õpilaste liig- sagedase kinoskäimise vastu — ma ütlen liigsagedase, sest nende „põhi- mõtteliste kinovastastega“ ma üldse ei arvesta — nad mingi enne kinno ja otsustagu tegelikkuse põhjal, är- gu sõdigu olematu tondiga.

Minu seisukoht on igatahes va- hepäälne. Käia kinos, kuid nii, et see koolitööd ei segaks, valides vaid väärtuslikumad eeskavad, kus tõesti hääd näitlejad kaastegevad. Kino- linale on koondatud enam-vähem kõik praeguse aja andekamad ja võimelisemad näitlejad üle maailma. Kui tahame näha hääd operetti, siis läheme kinno. Teatrile jäägu tõ- sise kunstiväärtusega näidendite la- vastamine ja algupärandite lavale viimine, kuna operetti suudab meile palju täielikumalt ja luksuslikumalt läbi viidult pakkuda helifilm, sest teatritel puuduvad praegusel ma- janduslikult kitsal ajal operetile tarvismineva tühja-tähja jaoks vas- tavad summad. Seda pakub mulle ki- no, millele lisandub veel mõni haru- kordselt hästiõnnestunud draama.

Narva N. K. õpilane.

„Õpilastele“ sõpradele.

Armsad noored sõbrad!

„Õpilastele“ talitus pöörab teie poole palvega, et teie „Õpilastele“ saadetavaid tellimisi ja kirju kontrol- liksite enne postile viimist, siis ei saa juhtuda sarnaseid äpardusi, nagu meie noore sõbra Klaara Jako- viitšiga juhtus, kes oli unustanud meie saadetavale tellimisele juurde- lisamast oma elukoha. Samuti on Rapiast saadetud üks nimeta tel- limine. „Õpilastele“ talitus ei tea tel- litud lehte kuhugi saata ja meie noor- red sõbrad ootavad asjata tellitud „Õpilastele“.

Samuti paneme teile südamele, et teie tellimise hinnana saadetud post- marke ei liimiks kirjale külge, nii ei saa neid enam tarvitada ja „Õpi- lasleht“ ei saa nendega arvestada. Ka palume teid postmarkides telli- mise hind saata täpselt, mitte aga eksikombel vähem, mis tekitab asjata arusaamatusi.

Neile hulgalistele „Õpilastele“ sõp- radele, kes on hakanud „Õpilastele“ tellimisi vastu võtma ja lugemisringe organiseerima, avaldame südamlukku tänu.

„Õpilastele“ ei unusta teie teeneid! Lootes, et teie meie väikeste pal- vetega arvestate, jääb teile tänulikuks „Õpilastele“ talitus..

TARTU KAASTÖÖLISED!

Tooge oma kaastöö isiklikult toimetusse. Sellega säästate oma raha muiks vajaliks otstarbeiks. „Õpilastele“ asub „Postimehe“ ruu- mides, ülikooli päähoone vastu. Kir- jakasti leiata kohe paraadusest sisse astudes p a h e m a t k ä t t u k s e s e e s, mis viib talitusruumidesse.

„Õpilastele“ on Tartus müügil ju- ba reede lõuna paigu.

Kui tahate, et Teie kirjutis veel sa- manädalasse lehte pääseks, siis tuleb see juba keskn. k. l päeval toi- metusse tuua.

ÕIENDUS.

Eksikombel on eelm. nr. lõpust jäänud välja ristsõna (Hinnamõista-

tis nr. 2) järgm. kaks rida: Õigete lahendajate vahel loositakse 27. okt. õhtul k. 6 „Postimehe“ saalis Ülikooli t. 21 „Õpilastele“ aastakäik.

ÜLESKUTSE.

Hel, foto-mehed, mida's meie oota- mel Paneme oma osakonna ka üra- gama. Või mis toimetus arvab?

Tartu kaameramees.

Toimetus arvab, et — nojah, miks mitte, võib küll, kui aga ruumiga toime tuleme. See kipub nagu kitsaks jääma. Nii me ikka alati laiu- tada ei või nagu kahes eelmises num- bris. Õpime vahel kitsamalt ka läbi ajama. Aga pole viga. Seltsis se- gasem, hulgas hubasem.

Sooviavaldusi foto-osakonna avami- seks on tulnud juba üsna mitmelt poolt. Tulevases numbris loodame ses suunas midagi ära teha.

Toimetus..

Keskkooli-õppurid!

Et keskkooli õppurkonnal puu- dub oma keskkorraldus, siis võtab „Õpilastele“ teenistusvalmilt enda päale ülemaalse ühenduse loomise kõigi õpilasingide vahel.

Saatke toimetusele sisukaid, vai- muvärskusest särtsuvaid juhtkirju ja muud kaastööd, kõigepäält aga kroonikat oma kooli õpilasingi- de tegevusest ja lähemaist kavat- susist.

„Õpilastele“ peab oma ruumi ven- nalikult jagama keskkooli ja alg- kooliga selle kõrgemas astmes. Kuigi see nõuab teatavat ohvrimeel- sust, võiksite ehk siiski rohkem sallivalt suhtuda sellele osale, mis määratud Teie nooremale venda- dele-õdedele.

Viimastele käivad jälle teile määratud artiklid mõnigi kord üle jõu, aga nad ei mõtlegi nuriseda, sest aasta, paari pärast, kui ne- madki keskkooli jõudnud, on need asjad neile teiskordsel lugemisel kõik selged ja arusaadavad.

„Juku, kust tuled ja mille üle rõõmustad?“

„Tulen „POSTIMEHE“ raama- tukauplusest, ja kas tead, kõik kooliraamatud ja kõik mis koolis nõuti, sain sealt otsekohe, midagi ei jäänud puudu...“

„Ah, mõtelda, kui suur ja kena väljavalik algupärasteid KIRJA- PLOKKE, päris lust on kohe kirju kirjutada...“

„Üliõpilaslauliku, kehakultuuri aastaraamatu ja mõne eriti huvit- tava kergesisulise raamatu luge- miseks, need ostan täna“

„Postimehe“ raamatukauplusest!

O. BLAUBRIK'U

rätsepa töökoda Lille 22, valmistab moodsaid riideid. Õpilastele hinnaalandus.